

К. Р. Меркулова

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: ст. викл. Р. С. Притченко

СУЧАСНИЙ СТАН ОХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВА

Функції права, які є ключовим елементом теоретичного обґрунтування механізму правового регулювання суспільних відносин, не привертають

належної уваги спеціалістів різних галузей права, та лише епізодично стають об'єктом монографічних досліджень [1; 2].

Охоронна функція права інституціоналізується у владній діяльності держави, уповноважених нею органів; вона структурно визначається як система норм, принципів та інститутів права; онтологічно вона дістає вияв в ієрархії нормативних зв'язків і пріоритетів внутрішньої політики держави; як частина системи права охоронна функція знаходиться на межі соціального та правового життя українського суспільства.

Проте, лібералізація права, яка стала рисою сучасного демократичного устрою, створює складнощі адекватного розуміння сутності та змісту охоронної функції права. Так, лібералізація охоронної функції права шляхом внесення певних змін у кримінальний та інші кодекси, що передбачають відповідальність за скоєні злочини та проступки, створила перепони притягнення до відповідальності винуватих осіб, та стала одним із факторів послаблення ролі держави й державного примусу, в угоду посилення цінності свободи й автономності особи.

Дійсно, свободу можна визначити як соціальну або особиста цінність, в ім'я якої людина бореться, щоб бути незалежною від примусу або залежною виключно від закону. Проте, якщо людина порушує закон, то це потребує посилення дії охоронної функції права.

Реалізації охоронної функції права, яка ґрунтується на каральних заходах, а саме: обмеженні свободи особистості, тотальному посиленні заходів безпеки та ін., призводить до збільшення засуджених та арештованих осіб, та до звуження можливостей захисту особистих прав і свобод і, як наслідок, перетворення держави на таке собі джерело підвищеної небезпеки. Тому суспільно більш привабливою виглядає реалізація охоронної функції права з урахуванням приватності громадян, їх недоторканості, відкритості правоохоронної діяльності спеціальних служб, координації їх взаємодії з суспільством.

Тобто, ефективність охоронної функції права зростає в поєднанні як правозахисних форм її реалізації та і карно-обвинувальних форм, що, на наш погляд, є адекватним реаліям сьогодення.

Наразі, проблеми реалізації охоронної функції права в Україні пов'язані з політизацією державних структур, до компетенції яких входять питання охорони прав, свобод, правопорядку, застосування правообмежень, а також пов'язані з надмірною закритістю інформації щодо реалізації державними органами охоронної функції.

Вирішення проблем обмеження свободи людини при реалізації охоронної функції, лежить в площині суворого дотримання державними органами положень національного законодавства та міжнародних договорів, що надає можливість запобігти маніпулюванню законом у питаннях обмежень свободи людини. Будь-яке перешкоджання реалізації громадянських і політичних прав, яке ми спостерігаємо у ході виборчих кампаній, при намаганні здолати чергову політичну кризу чи під час прийняття доленосних бюджетних рішень, створює загрозу для вільного розвитку людської особистості.

За таких умов беззахисність людини перед владою, створює підґрунтя реальної загрози зіткнення активної частини суспільства з різними силовими структурами в державі, відтак, приведення їх діяльності до суворого виконання вимог закону, адекватне зменшення кількості таких структур та їх певна демілітаризація, дозволить мінімізувати небезпечний елемент у реалізації охоронної функції права.

За частиною 5 ст. 55 Конституції України за кожним з українських громадян закріплено право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Виходячи з цієї норми громадяни мають можливість реалізовувати охоронну функцію, протидіяти посяганням на виборчі права, порушенням права на інформацію тощо, тобто сваволі влади, вдаючись до ненасильницьких акцій громадянської непокори [3, ст. 55].

Зазначене дає підстави стверджувати, що сучасна охоронна функція права виходить за межі публічних галузей права та являє собою цілеспрямовану систему, яка здійснює багатовекторний вплив на сфери правотворчості, правозастосування та правове виховання в нашій державі.

Список використаної літератури

1. Міжнародне приватне право : підручник / за ред. А. С. Довгерта. Київ : Алерта, 2014. 655 с.
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275–VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 524. Ст. 850.
3. Вінник О. Акціонерні угоди. *Юридична Україна*. 2010. № 5. С. 20–27.
4. Штим Т. Б. Правова природа акціонерної угоди. *Європейські перспективи*. 2013. № 1. С. 146–150.
5. Лапчевська О. Ф. Позбавлення батьківських прав за сімейним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2013. 19 с.
6. Щербаківа Н. В. Корпоративний договір – новела законодавства у механізмі корпоративного управління. *Восьмі юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є. В. Васковського*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 18 травня 2018 р.) / упоряд. і відповід. ред. І. С. Кантафарова; ЕПФ ОНУ ім. І. І Мечникова. Одеса: Астропринт, 2018. С. 46–51.